Dosarul civil nr. 2-14/25;
PIGD nr. 2-25028505-02-2-13082025

H O T Ă R Â R E

în numele Legii

22 iulie 2026 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru

Instanța de judecată în componența:

Preşedintele ședinței, judecător – Ana Panov
Judecătorii – Svetlana Vîșcu și Elena Bolocan

Grefierul – Andreea Caracaș

Cu participarea:
Reprezentanților părții reclamante, a intervenientului accesoriu și a părții pârâte, fiind respectată procedura legală de citare, participanții la proces, înaintea pronunțării instanței asupra fondului, având posibilitatea legală de a prezenta probe, a face explicații și a se apăra în ordinea prevăzută de Lege, –

Examinând în ședință de judecată publică, în limba de stat, în procedură contencioasă cauza civilă intentată la cererea de cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva PP „Șansă”, intervenient accesoriu Comisia Electorală Centrală, privind dizolvarea partidului politic, –

C o n s t a t ă:

I. Partea descriptivă – pretenţiile reclamantului, obiecţiile pîrîtului şi explicaţiile celorlalţi participanţi la proces:

1. În data de 27 februarie 2025 Ministerul Justiției al Republicii Moldova s-a adresat în instanța de judecată, Judecătoria Chișinău sediul Centru, cu cerere de chemare în judecată împotriva PP „Șansă”, intervenient accesoriu Comisia Electorală Centrală prin care a solicitat dizolvarea Partidului Politic „ȘANSĂ”.
2. Argumentează că, la data de 6 februarie 2025, prin scrisoarea nr. CEC-8/7069 Comisia Electorală Centrală (în continuare CEC) a solicitat Ministerului Justiției să se adreseze în instanța de judecată în vederea solicitării de emitere a unei hotărârii de dizolvare a Partidului Politic „ȘANSĂ” pentru comiterea repetată a unor acțiuni care au stat la baza limitării activității acestuia, în perioada limitării activității, precum și a acțiunilor similare pe parcursul primului an din data ultimei limitări a activității partidului.

3. În susținerea acțiunii, se invocă că Ministerul Justiției a fost sesizat de Comisia Electorală Centrală, că prin Hotărârea CEC nr. 1550 din 8 noiembrie 2023, a dispus efectuarea unui control complex asupra finanțării campaniei electorale a Partidului Politic „ȘANSĂ”, aferentă alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023 (Hotărârea nr. 1550/2023).
4. Conform dispoziției Președintelui Comisiei nr. 105-a din 13 noiembrie 2023, controlul s-a desfășurat între 17 noiembrie 2023 și 17 ianuarie 2024 la sediul Comisiei Electorale Centrale (Dispoziția nr. 105-a/2023).
5. Menționează că în cadrul acțiunii de control, reprezentanții Partidului nu au cooperat cu autoritatea electorală, nu s-au prezentat la sediul CEC și nu au furnizat documentele necesare pentru efectuarea verificărilor. Ca urmare, grupul de control nu a avut acces direct la registrele contabile și la documentele primare, limitându-se la analiza rapoartelor financiare ale partidului și a informațiilor primite de la autorități, precum Serviciul Fiscal de Stat și Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (Hotărârea nr. 2240/2240).
6. Arată că Comisia Electorală Centrală a aprobat raportul controlului complex asupra finanțării campaniei electorale aferente alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023 și a constatat sfidarea de către Partidul Politic „ȘANSĂ” a obligațiilor aferente acestei proceduri. Ca urmare, Ministerul Justiției a fost sesizat de către CEC pentru inițierea procedurii de limitare a activității partidului, în conformitate cu prevederile art. 21 alin. (2) și (3) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice (Hotărârea nr. 2240/2240).
7. Relevă că în cadrul ședințelor de judecată în care s-a examinat cererea Ministerului Justiției privind limitarea activității partidului, reprezentantului acestuia i s-a reiterat obligația de a prezenta actele solicitate, iar Comisia Electorală Centrală a informat Judecătoria Bălți, sediul Central, despre faptele constatate. (Adresa CEC-8/5285).
8. Comunică că atât în termenul stabilit, cât și ulterior, partidul nu a furnizat documentele solicitate, făcând imposibilă verificarea autenticității acestora. în consecință, de către instanța de fond a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Ministerul Justiției către Partidul Politic „ȘANSĂ”, intervenient accesoriu CEC, și a fost limitată activitatea Partidului Politic „ȘANSĂ” pe un termen de 3 (trei) luni (Hotărârea Judecătoriei Bălți nr. 2c-l20/2024).
9. Ulterior, hotărârea a fost menținută de Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Bălți, devenită irevocabilă (Decizia Curții de Apel Bălți 2ac-l26/24).
10. Relatează că, după limitarea activității, CEC a solicitat repetat Partidului Politic „ȘANSĂ” să se conformeze prevederilor legale și să prezinte declarațiile în original (în număr de 450 de exemplare) privind donația în numerar și acceptarea mijloacelor financiare (menționate în Registrul de evidență a donațiilor în numerar, parte componentă a raportului final din 6 noiembrie 2023 privind finanțarea campaniei electorale pentru alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023, prezentat Comisiei de către Partidul Politic „ȘANSĂ”), documente obligatorii conform Regulamentului privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, în contextul celor invocate, fiind acordat un termen până la data de 19 decembrie 2024 (Adresa CEC-8/6834).
11. Menționează că în cadrul alegerilor prezidențiale din 20 octombrie 2024, Comisia Electorală Centrală a fost sesizată cu privire la multiple încălcări ale finanțării campaniilor electorale de către Partidul Politic „ȘANSĂ” și alte entități politice afiliate. Ca urmare, CEC a dispus inițierea unei misiuni de control complex asupra finanțării unor partide politice și a campaniei electorale a candidatului independent Victoria Furtună (Hotărârea nr. 3141/2024) Misiunea de control este la moment în derulare, fiind stabilit termenul limită 31 martie 2025.

12. Indică că în acest sens, a fost instituit un grup de lucru pentru efectuarea controlului finanțării activității inclusiv și a Partidul Politic „ȘANSĂ” pentru perioada 01 iulie - 31 octombrie 2024. Operațiunea de control a constat în examinarea și verificarea rapoartelor financiare și documentelor primare contabile, dar fără a se limita la aceste documente, a informației recepționate de la organele electorale ierarhic inferioare autorității publice, bănci, furnizori de servicii media, difuzori de publicitate, proprietari sau gestionari ai dispozitivelor de publicitate fixă sau mobilă, sub aspectul corespunderii activității desfășurate și reflectării tuturor veniturilor și cheltuielilor în rapoarte (Dispoziția nr. 150-a/2024).
13. Susține că ședința de prezentare a misiunii de control a fost programată pentru 20 noiembrie 2024, la sediul Comisiei Electorale Centrale, președintelui Partidului Politic „ȘANSĂ”, domnului Alexei Lungu, fiindu-i solicitată prezentarea mai multor acte în original (Adresa CEC-8/6648). Comisia Electorală Centrală a informat Ministerul Justiției că președintele Partidului Politic „ȘANSĂ”, domnul Alexei Lungu, a prezentat decizia privind înregistrarea modificărilor în datele înscrise în registrul de stat al persoanelor juridice din 03 august 2024, în copie autentificată, raportul privind gestiunea financiară pentru perioada 01 iulie - 31 octombrie 2024, în original, explicații și informații la 13 puncte din solicitarea Comisiei nr. CEC-8/6648 din 11 noiembrie 2024, fapt consemnat în actul de predare-primire a documentelor semnat de președintele partidului, domnul Alexei Lungu. Președintele PP „ȘANSĂ” a prezentat raportul privind gestiunea financiară pentru perioada 01 iulie - 31 octombrie 2024, ce conținea la toate rubricile valoarea zero, date care atestă că Partidul, în perioada indicată, nu ar fi desfășurat activități cu implicarea mijloacelor financiare.
14. Comunică sub semnătură personală, președintele partidului, domnul Alexei Lungu, a fost notificat de CEC să prezinte alte documente necesare, precum registrul membrilor partidului, corespondența cu instituțiile bancare în vederea deschiderii contului bancar curent, cererea de demisie a trezorierului, precum și date cu referire la activitățile de voluntariat în perioada supusă controlului (Notificarea din 20.11.2024).
15. Prin răspunsul din 29 noiembrie 2024, Partidul Politic „ȘANSĂ” a transmis doar documentele aferente contului bancar, fără a remedia omisiunea privind registrul membrilor și voluntarilor, aspect care a fost menținut și în scrisoarea ulterioară (Răspunsul CEC-7/18377, Răspunsul CEC-7/18559).
16. Luând act de răspunsul dat de către Partidul Politic „ȘANSĂ”, Comisia Electorală Centrală, în corespondența ulterioară, a adus în atenția acestuia prevederile art. 6 alin. (5) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, conform căruia „Partidele politice țin registre ale membrilor, actualizate semestrial și anual, structurate potrivit organizațiilor teritoriale, care, la solicitare, sunt prezentate Comisiei Electorale Centrale sau Agenției Servicii Publice”, constatând în acțiunile sale nerespectarea normelor privind evidența membrilor de partid, cât și a cerințelor legale ale Comisiei Electorale Centrale (Adresa CEC-8/6901).
17. Indică că refuzul de a prezenta registrul membrilor de partid a ridicat suspiciuni rezonabile că partidul politic, prin intermediul membrilor săi, contrar dispozițiilor instanței de judecată prin care activitatea partidului a fost limitată, potrivit informațiilor publice a organizat și desfășurat diferite acțiuni cu caracter politic și electoral, implicând resurse financiare probabil de proveniență externă sau ilicită. Aceste acțiuni au fost prezentate sub auspiciile unei entități neoficiale, denumite Blocul „VICTORIE - ПОБЕДА”, care nu are statut juridic și nu poate fi trasă la răspundere, ceea ce face imposibilă identificarea acesteia în procesul de organizare și desfășurare a evenimentelor menționate. Mai mult, migrarea membrilor fostului Partid Politic „ȘOR”, după declararea acestuia neconstituțional, către partidele membre ale

Blocului „VICTORIE - ПОБЕДА” sugerează necesitatea verificării listelor membrilor pentru a identifica posibile apartenențe multiple.

18. Astfel, Comisia Electorală Centrală a reținut că implicarea membrilor Partidului Politic „ȘANSĂ” în activități politice și electorale pe durata limitării activității partidului, coroborată cu refuzul de a prezenta lista actualizată a membrilor și documentele solicitate în cadrul controlului financiar, constituie o încălcare a obligațiilor legale ce revin partidului în procedura de control. Totodată, Comisia a constatat caracterul repetat al acestor încălcări pe parcursul unui an calendaristic, constând în neprezentarea actelor solicitate, inclusiv a declarațiilor în original privind donațiile în numerar, atât în perioada limitării activității partidului, cât și ulterior acesteia, precum și în primul an de la încetarea ultimei măsuri de limitare.
19. În acest context, Comisia a apreciat că Partidul Politic „ȘANSĂ” a manifestat un comportament continuu și repetat de neconformare, prin împiedicarea desfășurării controlului asupra activității sale financiare. Potrivit Comisiei, aceste încălcări sunt de o gravitate care justifică solicitarea dizolvării partidului politic (Demersul CEC nr. CEC-8/7069).
20. Comunică că, ulterior sesizării Ministerului Justiției privind înaintarea unei acțiuni în instanța de judecată în vederea dizolvării Partidului Politic „ȘANSĂ”, în scopul administrării unui probatoriu suplimentar, CEC a comunicat Ministerului Justiției despre faptul că potrivit pct. 3 din Dispozitivul Hotărârii nr. 3373 din 14 februarie 2025 „Cu privire la prezentarea rapoartelor privind gestiunea financiară a partidelor politice pentru semestrul doi al anului 2024”, Comisia Electorală Centrală a constatat că Partidul Politic „ȘANSĂ” a depus raportul financiar pe suport de hârtie și fără semnătura trezorierului, deci contrar prevederilor legale (Adresa CEC-8/7117, Hotărârea nr. 33 73/2025"). În consecință, refuzul repetat al Partidului Politic „ȘANSĂ” de a furniza în termenul și formatul stabilit de lege documentele solicitate de Comisia Electorală Centrală dar și cele obligatorii conform prevederilor legale (conform art. 29 alin. 1 din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice stipulează că partidul politic prezintă Comisiei Electorale Centrale, iar cel beneficiar de alocații de la bugetul de stat prezintă și Curții de Conturi, rapoarte în format electronic privind gestiunea financiară) reprezintă acțiuni continue și repetate, deliberate, de sfidare a obligațiilor legale. Deși autoritățile competente au acordat mai multe termene pentru prezentarea declarațiilor originale privind donațiile în numerar și alte documente esențiale pentru verificarea legalității finanțării campaniei electorale, partidul nu a respectat aceste cerințe. în plus, chiar și în cadrul unor proceduri judiciare și administrative, în care instanțele și autoritățile au reiterat obligațiile de cooperare, aplicând sancțiuni preventive de limitare a activității partidului, acesta a continuat să nu furnizeze informațiile solicitate, ceea ce confirmă o atitudine de refuz repetat.
21. Subliniază că această atitudine repetitivă nu doar că încalcă legile specifice privind partidele politice, dar subminează și principiile fundamentale ale transparenței financiare și ale încrederii cetățenilor în procesul politic și electoral. Refuzul continuu și repetat de a prezenta declarațiile și lista membrilor partidului subminează în mod direct procesul de control al finanțării și al activităților politice, ceea ce atrage consecințe grave în ceea ce privește încrederea publicului în corectitudinea finanțării partidelor politice a alegerilor și în respectarea reglementărilor. Mai grav, acest refuz s-a manifestat prin implicarea membrilor partidului politic în activități politice și cu conotație electorală (întruniri, manifestări publice etc.) în perioada de timp în care activitatea partidului politic a fost limitată.

22. Menționează că în contextul lipsei de transparență în activitatea unui partid politic și al refuzului repetat de a prezenta documentele solicitate de autoritățile competente, se creează riscuri pentru integritatea procesului democratic și pentru protejarea intereselor statului. Lipsa cooperării cu autoritățile de control împiedică verificarea legalității finanțării și a organizării interne a partidului, ceea ce poate afecta încrederea publică în instituțiile statului și în procesul electoral.
23. Precizează că refuzul repetat de a furniza documentele privind sursele de finanțare și organizarea internă constituie o încălcare a obligațiilor legale de transparență și împiedică exercitarea efectivă a controlului prevăzut de lege. În lipsa acestor informații, autoritățile nu pot verifica respectarea cadrului legal privind finanțarea partidelor politice și prevenirea influențelor ilicite. Totodată, repetarea acestor încălcări, în pofida măsurilor dispuse anterior de autoritățile competente, atrage incidența art. 21 din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, care prevede posibilitatea dizolvării partidului în cazul săvârșirii unor încălcări similare în termen de un an de la ultima limitare a activității. În aceste condiții, refuzul persistent de a prezenta documentele solicitate și de a respecta obligațiile de transparență financiară constituie temeiul invocat pentru solicitarea dizolvării partidului politic.
24. În concluzie, refuzul repetat și continuu al Partidului Politic „ȘANSĂ” de a se conforma cerințelor legale și de a coopera cu autoritățile, evidențiat în multiplele sesizări și termene expirate, reprezintă o încălcare gravă și continuă a reglementărilor privind activitatea financiară a partidelor politice. Aceste refuzuri indică în mod cert la blocarea procedurilor de control și subminarea principiilor fundamentale ale sistemului democratic, ceea ce face ca solicitarea de dizolvare a partidului să fie fundamentată și corectă.
25. Reieșind din circumstanțele și prevederile legale invocate, probate cu înscrisurile anexate, din care decurg încălcările imputabile Partidului Politic „ȘANSĂ”, solicită admiterea prezentei cereri de chemare în judecată, bazată pe art. 21 alin. (7), art. 22 alin. (2) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice și art. 166-167 din Codul de procedură civilă.
26. **Referința depusă în interesele PP „Șansă”:**
27. În apărarea părții pârâte, avocatul desemnat Banaru Vadim a depus referință, prin care solicită respingerea cererii de chemare în judecată ca fiind inadmisibilă și neîntemeiată.
28. Pe parcursul procesului judiciar, având în vedere, în special, considerentele expuse în Hotărârea Curții Constituționale nr. 7 din 30 iunie 2026, pronunțată în dosarul nr. 194g/2025, referitoare la constituționalitatea prevederilor Legii nr. 294/2007 privind partidele politice, partea pârâtă și-a consolidat poziția de apărare, indicând următoarele.
29. Argumentează că prezenta cauză nu privește constatarea calității de partid succesor al unui partid declarat neconstituțional. Obiectul prezentului litigiu, potrivit poziției Ministerului Justiției, privește dizolvarea pentru pretinse încălcări similare/repetate după o limitare anterioară a activității partidului. Prin urmare, analiza trebuie făcută prin prisma art. 21 alin. (7) și art. 22 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 294/2007, cu respectarea strictă a art. 41 și 54 din Constituție.
30. Faptul că legea permite Ministerului Justiției să ceară dizolvarea în cazul repetării unor acțiuni pentru care activitatea partidului a fost limitată nu înseamnă că instanța este obligată să dizolve automat partidul. Hotărârea Curții Constituționale nr. 7/2026 a confirmat principiul general potrivit căruia măsurile restrictive împotriva partidelor politice trebuie să fie individualizate, motivate și proporționale. În sistemul constituțional, dizolvarea unui partid politic este o măsură de ultim resort. Ea afectează libertatea de asociere politică, pluralismul, drepturile membrilor partidului și dreptul alegătorilor de a susține o opțiune

politică. Din acest motiv, instanța trebuie să verifice dacă temeiul legal este întrunit nu doar formal, ci și substanțial.

31. Relevă că, pentru a justifica dizolvarea partidului, Ministerul trebuie să demonstreze existența unei hotărâri executorii de limitare a activității, repetarea acelorași încălcări sau a unor încălcări similare în termenul prevăzut de lege, caracterul imputabil al acestora partidului și gravitatea lor, de natură să justifice aplicarea măsurii extreme a dizolvării. Totodată, simpla invocare a aceleiași calificări administrative, precum „neraportare" sau „neprezentare", nu este suficientă. Este necesară identificarea concretă a obligației încălcate, a împrejurărilor în care s-a produs încălcarea, a posibilității reale de conformare a partidului și a existenței unei culpe imputabile acestuia. În măsura în care pretinsa repetare rezultă din imposibilități obiective de conformare, precum lipsa unui cont bancar, imposibilitatea angajării unui contabil sau trezorier ori inaccesibilitatea practică a sistemului informațional al Comisiei Electorale Centrale, nu poate fi reținută existența unei încălcări repetate culpabile, ci a unui blocaj administrativ.
32. Menționează că Curtea Constituțională a reținut că activitatea unui partid politic nu poate fi limitată pentru încălcări minore, iar această regulă protejează pluralismul politic. Cu atât mai mult, dizolvarea nu poate fi dispusă pentru încălcări tehnice, formale sau remediabile. În prezenta cauză, pretinsele încălcări se referă la domeniul raportării financiare. Supravegherea finanțării partidelor este, în principiu, legitimă. Totuși, sancțiunea trebuie să fie proporțională cu gravitatea faptei. Lipsa unei raportări în forma electronică impusă de CEC, în condițiile în care partidul a încercat să depună informații în format alternativ, nu poate fi echivalată cu coruperea alegătorilor, finanțarea ilegală dovedită, spălarea banilor sau subminarea proceselor electorale.
33. Arată că Ministerul nu poate transforma o problemă administrativă într-un temei de lichidare politică. Dizolvarea Partidului „ȘANSĂ" pentru asemenea motive ar fi disproporționată și ar afecta substanța dreptului de asociere politică.
34. Partidul „ȘANSĂ" a explicat că partidele vizate s-au confruntat cu imposibilitatea practică de raportare electronică prin sistemul CEC. Sistemul presupune condiții tehnice și instituționale pe care partidul nu le poate realiza unilateral: cont bancar, trezorier/contabil confirmat, acces la sistem, acceptarea datelor de către autorități. Dacă statul creează sau menține un sistem de raportare imposibil de utilizat în practică pentru anumite partide, nu poate apoi să invoce neutilizarea sistemului ca temei pentru dizolvarea acelor partide. O asemenea abordare ar încălca principiul bunei-credințe, securitatea juridică și proporționalitatea. În loc să solicite dizolvarea, autoritățile trebuiau să asigure mijloace reale de conformare: acceptarea raportării pe suport de hârtie până la remedierea blocajului, acordarea unui termen suplimentar, clarificări tehnice, desemnarea unei proceduri alternative sau control punctual al informațiilor prezentate.
35. Invocă că deși HCC nr. 7/2026 a examinat în principal constituționalitatea normelor, considerentele sale sunt obligatorii pentru instanțele de drept comun. Curtea a reținut că limitarea și dizolvarea partidelor politice afectează art. 38 și art. 41 din Constituție și trebuie analizate prin prisma art. 54.
36. Astfel, Curtea a caracterizat limitarea ca măsură severă. Dacă limitarea este severă, dizolvarea este, în mod evident, cea mai severă măsură posibilă. Prin urmare, dizolvarea nu poate fi aplicată ca reacție standard la pretinse neregularități administrative repetate.
37. Subliniază că Instanța trebuie să verifice dacă există o relație rezonabilă de proporționalitate între fapta imputată și sancțiunea solicitată. Această relație lipsește atunci când statul cere

lichidarea unui partid pentru dificultăți de raportare financiară, fără să demonstreze prejudicii reale, intenție frauduloasă, finanțare ilegală dovedită sau afectarea proceselor electorale.

38. Accentuează că dizolvarea unui partid politic poate fi dispusă numai dacă măsurile mai puțin intruzive sunt insuficiente pentru atingerea scopului legitim urmărit. În prezenta cauză, existau alte instrumente prevăzute de lege, precum solicitarea unor informații suplimentare, acordarea unui termen de conformare, aplicarea unor sancțiuni proporționale sau menținerea limitării temporare a activității, în măsura în care ar fi fost dovedite încălcări grave.
39. Susține că Ministerul Justiției nu a demonstrat caracterul insuficient al acestor măsuri și nici existența unei conduite de rea-credință, a ascunderii deliberate a informațiilor, a prezentării unor date false ori a utilizării unor surse de finanțare ilegale. În lipsa unor asemenea dovezi, măsura dizolvării apare ca fiind prematură și disproporționată. Totodată, dizolvarea partidului produce efecte nu doar asupra persoanei juridice, ci și asupra membrilor, susținătorilor și alegătorilor acestuia, afectând pluralismul politic. Astfel cum a reținut Curtea Constituțională, partidele politice contribuie la formarea și exprimarea voinței politice a cetățenilor, motiv pentru care dizolvarea lor trebuie să constituie o măsură cu caracter excepțional, aplicabilă numai în condițiile strict prevăzute de lege și cu respectarea principiului proporționalității.
40. Concluzionează că Ministerul Justiției nu a demonstrat că pretinsele încălcări repetate sunt reale, grave, imputabile și suficiente pentru dizolvarea Partidului „ȘANSĂ”. Nu a demonstrat că partidul a avut posibilitatea reală de conformare și a refuzat cu rea-credință să se conformeze. Nu a demonstrat că scopul urmărit nu putea fi atins prin mijloace mai puțin intruzive.
41. Consideră că în aceste condiții, admiterea acțiunii ar transforma o dificultate administrativă de raportare într-un temei de lichidare politică, contrar art. 41 și art. 54 din Constituție, art. 11 CEDO și interpretării restrictive care rezultă din Hotărârea Curții Constituționale nr. 7/2026.
42. Solicită respingerea acțiunii civile depuse de Ministerul Justiției, privind dizolvarea Partidului Politic „ȘANSĂ”, ca neîntemeiată. (a se vedea f. d. 217-220, 247-249 Vol. I)
43. **Poziția de apărare și explicațiile părților în cadrul ședinței de judecată, expuse în conformitate cu** art. 211, 213 și art. 233 Cod de procedură civilă al RM:
44. Reprezentanții Ministerului Justiției a Republicii Moldova, Pantea Daniel și Constantin Cachița au susținut în fapt și drept acțiunea civilă, solicitând admiterea integrală în baza probelor pertinente și concludente prezentate și a normelor de drept aplicabile circumstanțelor de fapt constatate.
45. Reprezentanții intervenientului accesoriu Comisia Electorală Centrală, Ruslan Nastas și Cuciuc Alexandru, fiind de partea reclamantului, au susținut cererea de chemare în judecată depusă de către Ministerul Justiției al RM, solicitând admiterea integrală în baza probelor pertinente și concludente prezentate și a normelor de drept aplicabile circumstanțelor de fapt constatate.
46. Reprezentantul pârâtului Partidului Politic „ȘANSĂ” avocatul Banaru Vadim și președintele Partidului Politic Partidul „Șansă”, Lungu Alexei, au susținut în fapt și drept argumentele indicate în referințele depuse în apărarea sa, solicitând respingerea cererii de chemare în judecată, reieșind din faptul că acțiunea reclamantului nu este întemeiată pe probe pertinente și concludente, respectiv nu este întemeiată dizolvarea partidului în baza normelor de drept aplicabile circumstanțelor de fapt constatate.

Motivarea instanței de judecată

47. Examinând legalitatea și temeinica acțiunii civile înaintate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și în baza materialelor din dosar, probelor pertinente și concludente administrate și cercetate pe principii de legalitate, nemijlocire, egalitate și contradictorialitate, **Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru** ajunge la concluzia că cererea de chemare în judecată este întemeiată și urmează să fie admisă, având în vedere faptele constatate și concluziile reținute **infra.**
48. **Obiectul juridic al cererii** de chemare în judecată depuse de Ministerului Justiției al Republicii Moldova, îl constituie dizolvarea PP „Șansă”.
49. **Legea și principiile generale aplicabile procedurii de judecare a cauzei**
50. În data de 27 februarie 2025 Ministerul Justiției al Republicii Moldova s-a adresat în instanța de judecată, Judecătoria Chișinău sediul Centru, cu cerere de chemare în judecată împotriva PP „Șansă”, intervenient accesoriu Comisia Electorală Centrală, privind dizolvarea partidului politic în conformitate cu art. 21 alin. (7) li art. 22 alin. (2) lit. b) din Legea nr. 297/2007 privind partidele politice.
51. În temeiul încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 07 martie 2025, cererea de chemare în judecată a fost acceptată spre examinare cu intentarea procesului civil și pregătirea cauzei pentru dezbateri judiciare.
52. În temeiul încheierii Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 12 august 2025, cauza civilă a fost strămutată la Curtea de Apel Centru, pentru examinare conform competenței.
53. Dosarul înregistrat la Curtea de Apel Centru cu numărul 2-25028505-02-2-13082025, a fost repartizat judecătorului Elena Bolocan, care face parte din completul de judecată nr. 5 compus din: Ana Panov - preşedintele completului, judecătorii Elena Bolocan și Svetlana Vîșcu, constituit în temeiul Dispoziției președintelui interimar al Curții de Apel Centru nr. 23 din 25 iunie 2025, în mod automat-aleatoriu pe data de 13.08.2025 ora 14:08**, materialele cauzei fiind transmise judecătorului la <u>18 august 2025</u>, având în vedere perioada în care s-a aflat în concediu anual de odihnă.**
54. În această privință, Colegiul civil reține că, în conformitate cu Art. XIV. Alin. (4) din Legea nr. 100 din 13-06-2025 pentru modificarea unor acte normative, prin derogare de la prevederile art. 43 din Codul de procedură civilă nr. 225/2003, cauzele inițiate până la intrarea în vigoare a prezentei legi în baza unor cereri de chemare în judecată formulate în temeiul prevederilor Legii nr. 54/2003 privind contracararea activității extremiste sau ale Legii nr. 294/2007 privind partidele politice și reținute spre examinare de către judecătorii cu respectarea normelor de competență se strămută la Curtea de Apel Centru într-un termen de 5 zile lucrătoare de la data intrării în vigoare a prezentei legi, indiferent de faza la care se află cauzele respective.
55. Astfel, reieșind din natura juridică a obiectului de examinare a cauzei civile, **procesul civil a fost intentat și cauza a fost examinată la Curtea de Apel Centru cu respectarea competenței materiale și teritoriale prevăzute de art. 22 din Legea nr. 294 din 21-12-2007 privind partidele politice**.
56. În ceea ce privește termenul de judecarea a cauzei, Colegiul civil reține că, acțiunea civilă a fost repartizată spre examinare instanței competente în data de 13 august 2025, iar ședința de judecată de examinare a cauzei a fost stabilită pentru 17 septembrie 2025, ora 12:00, ședință de judecată amânată succesiv, având în vedere faptul că, reieșind din natura juridică a acțiunii civile supuse judecării și natura excepției de neconstituționalitate ridicate într-o cauză civilă conexă, în ceea ce privește constituționalitatea prevederilor art. 3 alin. (1/1) – (1/3), art. 21 alin. (3/2)-(3/4) și alin. (5/1)-(5/2) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice în

redacția Legii nr. 100/2025 din 13 iunie 2025, expediate conform competenței exclusive spre examinare Înaltei Curți Constituționale a Republicii Moldova sesizarea înaintată de pârâtul PP „Forța de Alternativă și de Salvare a Moldovei” privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor, care s-a expus asupra excepțiilor respective prin hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 7 din 30 iunie 2026.

57. Astfel, se constată că, în ceea ce privește termenul de judecare a cauzei civile, instanța de judecată a luat măsuri pentru respectarea limitelor prevăzute de Lege, admițând amânarea ședinței de judecată doar reieșind din natura juridică și complexitatea cauzei civile și întru respectarea dreptului părților la un proces echitabil, pe principii de legalitate, egalitate și contradictorialitate în drepturile sale.
58. În ceea ce privește examinarea cauzei civile în fond, Colegiul reține că, în conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, iar conform art. 130 Cod de procedură civilă**, instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege**. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei.
59. În temeiul art. 239 Cod de procedură civilă al RM, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.
60. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii.
61. Instanța de judecată, în acest context, ia în considerare inclusiv recomandările avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil. În același timp, în acest context, Colegiul civil consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al părților, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea cauzei civile (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag. 84, 98).
62. **Legea materială aplicabilă**
63. În conformitate cu art. 41 din Constituția Republicii Moldova, (1) **Cetăţenii se pot asocia liber în partide şi în alte organizaţii social-politice.** Ele contribuie la definirea şi la exprimarea voinţei politice a cetăţenilor şi, în condiţiile legii, participă la alegeri. (2) **Partidele şi alte organizaţii social-politice sunt egale în faţa legii.** (3) Statul asigură respectarea drepturilor şi intereselor legitime ale partidelor și ale altor organizații social-politice. (4) Partidele şi alte organizaţii social-politice care, prin scopurile ori prin activitatea lor, militează împotriva pluralismului politic, a principiilor statului de drept, a suveranităţii şi independenţei, a integrităţii teritoriale a Republicii Moldova sunt neconstituţionale. (5) Asociaţiile secrete sunt interzise. (6) Activitatea partidelor constituite din cetăţeni străini este

interzisă. (7) Funcţiile publice ai căror titulari nu pot face parte din partide se stabilesc prin lege organică.

64. În conformitate cu art. 54 din Constituția Republicii Moldova, **(1)** În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului şi cetăţeanului. (2) *Exerciţiul drepturilor şi libertăţilor nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internaţional şi sunt necesare în interesele securităţii naţionale, integrităţii teritoriale, bunăstării economice a ţării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă şi infracţiunilor, protejării drepturilor, libertăţilor şi demnităţii altor persoane, împiedicării divulgării informaţiilor confidenţiale sau garantării autorităţii şi imparţialităţii justiţiei.* (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24. (4) **Restrângerea trebuie să fie proporţională cu situaţia care a determinat-o şi nu poate atinge existenţa dreptului sau a libertăţii.**

65. **Reieșind din obiectul juridic al acțiunii civile, Colegiul civil reține aplicabilitatea prevederilor Legii nr. 294 din 21-12-2007 privind partidele politice,** dintre care, în special:

66. **Articolul 1 din Legea nr. 294 din 21-12-2007 privind partidele politice,** (1) Partidele politice sînt asociaţii benevole, cu statut de persoană juridică, ale cetăţenilor Republicii Moldova cu drept de vot, care, prin activităţi comune şi în baza principiului liberei participări, contribuie la conceperea, exprimarea şi realizarea voinţei lor politice. (2) Partidele politice, fiind institute democratice ale statului de drept, promovează valorile democratice şi pluralismul politic, contribuie la formarea opiniei publice, participă, prin înaintarea şi susţinerea candidaţilor, la alegeri şi la constituirea autorităţilor publice, stimulează participarea cetăţenilor la alegeri, participă, prin reprezentanţii lor, la exercitarea în mod legal a puterii în stat, desfăşoară alte activităţi în conformitate cu legea. (3) Partidele politice îşi pot înfiinţa structuri care să se ocupe de problemele specifice ale unor grupuri sociale sau profesionale. (4) În vederea realizării voinţei lor politice, partidele se pot afilia la organizaţii politice internaţionale.

67. **Articolul 3 din Legea nr. 294 din 21-12-2007 privind partidele politice**, (1*) Sînt interzise partidele politice care, prin statutul, programul şi/sau activitatea lor, militează împotriva suveranităţii, integrităţii teritoriale a ţării, valorilor democratice şi ordinii de drept a Republicii Moldova, utilizează, pentru realizarea scopurilor lor, mijloace ilegale sau violente, incompatibile cu principiile fundamentale ale democraţiei.* (1/1) Se interzice, ca fiind considerată exercitare frauduloasă a dreptului la asociere politică, crearea și înregistrarea unui nou partid politic și utilizarea unui partid politic înregistrat, pentru a continua sau a relua, în calitate de partid politic succesor, activitatea unui partid politic declarat neconstituțional. (1/2) Constatarea calității de partid politic succesor al unui partid politic declarat neconstituțional se efectuează de către instanța de judecată, ținându-se cont de conexiunile, de similitudinile substanțiale dintre partidele politice respective, dacă se dovedește, prin probe, că partidul politic care a fost creat și urmează a fi înregistrat ori partidul politic înregistrat urmărește continuarea sau reluarea activității unui partid politic declarat neconstituțional. În acest sens, se iau în considerare următoarele circumstanțe: 1) președintele, vicepreședintele partidului politic, membrii organelor executive centrale ale partidului politic, persoana care administrează sau reprezintă partidul la nivel central, indiferent de denumirea pe care o au aceștia conform statutului partidului: a) au avut un rol sau o participare activă în acțiunile ori în luarea deciziilor care au dus la declararea

neconstituționalității partidului politic respectiv; b) la momentul săvârșirii faptelor pentru care partidul politic a fost declarat neconstituțional, dețineau calitatea de președinte, vicepreședinte, membru al organelor executive centrale și, fără a susține sau a participa la luarea deciziilor ori la comiterea faptelor care au dus la declararea neconstituționalității partidului politic, nu s-au disociat public de deciziile sau faptele respective; c) au legături strânse, colaborează activ și în mod repetat cu partidul politic declarat neconstituțional, oferind o imagine de susținere la nivel de partid politic; 2) organul de conducere al partidului politic la nivel central, conform statutului, sau conducerea de facto a partidului politic a stabilit obiective ori a aprobat desfășurarea de activități împreună cu partidul politic declarat neconstituțional; 3) partidul politic a fost constituit, este condus sau este reprezentat la nivel central de către persoane care promovează obiectivele, programele sau ideologia partidului politic declarat neconstituțional; 4) actele și discursurile imputabile partidului politic formează un ansamblu care oferă o imagine clară de activitate comună cu partidul politic declarat neconstituțional; 5) există asemănări dintre structurile partidului politic, organizarea sau funcționarea acestora cu cele ale partidului politic declarat neconstituțional; 6) originea mijloacelor financiare, bunurilor materiale, suportului logistic sau media; 7) orice alte circumstanțe relevante, precum sunt disponibilitatea de a sprijini cumpărarea voturilor, finanțarea ilegală a partidelor politice sau utilizarea altor metode nedemocratice, circumstanțe care permit instanței de judecată să constate continuitatea sau succesiunea partidului politic declarat neconstituțional, comparând acțiunile sau informațiile respective cu cele care au stat la baza declarării neconstituționalității partidului politic.

68. (1/3) Prevederile alin. (1/1) și (1/2) se aplică: a) în raport cu relațiile dintre un partid politic și persoanele prevăzute la alin. (12) pct. 1) lit. a) – pentru o perioadă de 5 ani de la data pronunțării hotărârii Curții Constituționale prin care partidul politic a fost declarat neconstituțional; b) în raport cu relațiile dintre un partid politic și persoanele prevăzute la alin. (12) pct. 1) lit. b) – pentru o perioadă de 4 ani de la data pronunțării hotărârii Curții Constituționale prin care partidul politic a fost declarat neconstituțional; c) în raport cu relațiile dintre un partid politic și persoanele, faptele sau circumstanțele prevăzute la alin. (12) pct. 1) lit. c) și pct. 2)–7) – la momentul survenirii premiselor aplicării prevederilor în cauză, dar nu mai târziu de 3 ani de la săvârșirea faptei sau de la survenirea circumstanțelor respective.
69. (2) Este interzisă afilierea partidelor politice la organizaţiile politice internaţionale ale căror scopuri sau activitate contravin prevederilor alin.(1). (3) Partidele politice nu pot organiza acte de caritate sau de sponsorizare, nu pot practica activități comerciale cu bunuri de consum sau de primă necesitate, inclusiv nu pot face publicitate acestora, nu pot organiza și desfășura activități militare, paramilitare, precum și alte activități interzise prin lege. (4) Orice imixtiune în activitatea internă a partidelor politice este interzisă, cu excepţiile prevăzute de lege. (5) În Republica Moldova este interzisă constituirea şi activitatea partidelor, altor organizaţii politice ale statelor străine, precum şi a filialelor şi structurilor acestora , dacă acestea duc la contestare și defăimare a statului și a poporului, îndemn la război de agresiune, la ură națională, rasială sau religioasă, incitare la discriminare, la separatism teritorial, la violență publică, precum și la alte manifestări ce atentează la regimul constituțional. (6) Constituirea şi activitatea partidelor politice în baza discriminării pe criterii de rasă, naţionalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, avere sau origine socială sînt interzise.

70. **Articolul 22 din Legea nr. 294 din 21-12-2007 privind partidele politice,** (1) Partidul politic îşi încetează activitatea prin: a) reorganizare, conform prevederilor prezentei legi, şi pierdere, în urma reorganizării, a personalităţii juridice; b) autodizolvare, prin decizia organului său suprem**; c) dizolvare prin hotărâre definitivă a Curții de Apel Centru, la cererea Ministerului Justiţiei;** d) declarare a neconstituționalității partidului prin hotărâre a Curţii Constituţionale; f) radierea din oficiu din Registrul de stat al persoanelor juridice. (2) Ministerul Justiției, din oficiu sau la sesizarea Ministerului Afacerilor Interne, a Procuraturii Generale, a Comisiei Electorale Centrale ori a Agenției Servicii Publice, înaintează către Curtea de Apel Centru o acțiune prin care cere dizolvarea partidului politic dacă există cel puțin unul dintre următoarele temeiuri: a) partidul activează în baza statutului şi programului său cu modificări şi completări care nu au fost înregistrate în modul stabilit de lege; *b) pe parcursul unui an de la data la care a devenit executorie hotărârea Curții de Apel Centru privind limitarea activității partidului politic, acesta a comis acțiuni similare celor pentru care activitatea partidului a fost limitată;* d) activitatea partidului se desfăşoară pe căi ori prin mijloace ilegale sau prin săvârșirea unor acte de violenţă; f) activitatea partidului politic cade sub incidența art. 3 alin. (1/1) și (1/2).
71. (2/1) În cazul în care dizolvarea partidului politic este cerută pentru temeiurile prevăzute la alin. (2) lit. b), d) și f) din prezentul articol, Ministerul Justiției poate cere instanței de judecată dispunerea, în calitate de măsură asiguratorie, a limitării activității partidului politic pe perioada examinării cauzei, până la pronunțarea în fond, conform prevederilor art. 21 care se aplică în mod corespunzător. (2/2) Cererea Ministerului Justiției prin care se cere dizolvarea partidului politic este examinată de către Curtea de Apel Centru în termen de două luni. Hotărârea judecătorească privind limitarea activității partidului politic este definitivă și executorie, însă poate fi atacată cu recurs în termen de 10 zile. Cererea de recurs se examinează de Curtea Supremă de Justiție în termen de 15 zile.
72. (2/3) În cadrul examinării acțiunii Ministerului Justiției privind dizolvarea partidului politic, instanța de judecată, dacă constată că încălcările invocate în acțiune nu sunt suficient de grave pentru a justifica dizolvarea partidului politic, poate dispune, în calitate de măsură alternativă, limitarea activității partidului politic respectiv. (3) Hotărârea definitivă a instanței judecătorești cu privire la dizolvarea partidului politic și hotărârea Curții Constituționale prin care se declară neconstituțional un partid politic se remit Ministerului Justiției. (3/1) În cazul dizolvării partidului politic prin hotărâre judecătorească, Ministerul Justiției va solicita Agenției Servicii Publice să noteze în Registrul de stat al persoanelor juridice inițierea procedurii de lichidare a partidului politic respectiv. În cazul declarării neconstituționalității unui partid politic, după recepționarea hotărârii Curții Constituționale, dar nu mai târziu de 3 zile de la această dată, Ministerul Justiției va solicita Agenției Servicii Publice să noteze în Registrul de stat al persoanelor juridice faptul declarării neconstituționalității partidului politic respectiv.
73. În ceea ce privește Legea aplicabilă, Colegiul civil consideră că este relevant să rețină că, prin hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr. 7 din 30 iunie 2026: *1. Se resping sesizările din dosarul nr. 194g/2025 privind excepțiile de neconstituționalitate ridicate de dl Alexandru Beschieru, președinte al Partidului politic „Forța Alternativă și de Salvare a Moldovei", în dosarul nr. 2-13/2025, de dna Irina Vlah, președinte al Partidului politic Partidul Republican „Inima Moldovei", în dosarul nr. 2-15/2025, și de dl avocat Igor Hlopețchi, în interesele Partidului politic „Moldova Mare", în dosarul nr. 2-18/2025, toate pendinte la Curtea de Apel Centru;* **2. Se recunosc constituționale articolele 3 alineatele**

(1/1) – (1/3), 21 alineatele (3/1), (3/2), (51) și (8) și 22 alin. (2) lit. f) și alin. (2/1) din Legea nr. 294 din 21 decembrie 2007 privind partidele politice; 3. *Se declară inadmisibile sesizările privind excepțiile de neconstituționalitate în partea referitoare la articolul 21 alineatele (3/3), (3/4) și (5/2) din Legea nr. 294 din 21 decembrie 2007 privind partidele politice.*

74. **În fapt,** analizând și apreciind înscrisurile administrate și cercetate nemijlocit în ședința de judecată, admisibile, pertinente și concludente pentru judecarea completă și obiectivă a cauzei prin prisma prevederilor **art. art. 117 – 122 și art. 130 Cod de procedură civilă al RM, Colegiul civil constată după cum urmează infra:**
75. În data de 7 februarie 2025 Ministerul Justiției al RM a fost sesizat de Comisia Electorală Centrală, că prin Hotărârea CEC nr. 1550 din 8 noiembrie 2023, s-a dispus efectuarea unui control complex asupra finanțării campaniei electorale a Partidului Politic „ȘANSĂ”, **aferentă alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023 (Hotărârea nr. 1550/2023), iar, c**onform dispoziției Președintelui Comisiei nr. 105-a din 13 noiembrie 2023, controlul s-a desfășurat între 17 noiembrie 2023 și 17 ianuarie 2024 la sediul Comisiei Electorale Centrale (Dispoziția nr. 105-a/2023). **(a se vedea f.d.11)**
76. **În cadrul procedurii administrative desfășurate, nemijlocit de** control, r*eprezentanții Partidului „Șansă” nu au cooperat cu autoritatea electorală, nu s-au prezentat la sediul CEC și nu au furnizat documentele necesare pentru efectuarea verificărilor*. Ca urmare, **grupul de control nu a avut acces direct la registrele contabile și la documentele primare**, limitându-se la analiza rapoartelor financiare ale partidului și a informațiilor primite de la autorități, precum Serviciul Fiscal de Stat și Inspectoratul General al Poliției de Frontieră (Hotărârea nr. 2240/2240).
77. **În continuare,** Comisia Electorală Centrală a aprobat raportul controlului complex asupra finanțării campaniei electorale aferente alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023 și a constatat încălcarea de către Partidul Politic „ȘANSĂ” a obligațiilor aferente acestei proceduri, **în baza căruia Ministerul Justiției a fost sesizat de către CEC pentru inițierea procedurii de limitare a activității partidului,** în conformitate cu prevederile art. 21 alin. (2) și (3) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice (Hotărârea nr. 2240/2240).
78. **În cadrul procedurilor judiciare desfășurate în procesul inițiat la** cererea Ministerului Justiției privind limitarea activității partidului, reprezentantului PP „Șansă” i s-a reiterat obligația de a prezenta actele solicitate, iar Comisia Electorală Centrală a informat Judecătoria Bălți, sediul Central, despre faptele constatate. (Adresa CEC-8/5285).
79. În interiorul termenului stabilit inițial și ulterior, PP „Șansă” nu a prezentat documentele solicitate, autoritatea neavând posibilitate de a verifica autenticitatea acestora.
80. În consecință, **în temeiul hotărârii Judecătoriei Bălți sediul central nr. 2c-120/2024 din 16 august 2024,** instanța de judecată a admis cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Justiției către Partidul Politic „ȘANSĂ”, intervenient accesoriu CEC, și a limitat activitatea Partidului Politic „ȘANSĂ” pe un termen de 3 (trei) luni, hotărâre judecătorească menținută prin decizia Curții de Apel Bălți 2ac-l26/24 din 11 septembrie 2024, devenită irevocabilă. (a se vedea f. d. 52)
81. În continuare, Colegiul civil constată că, după limitarea activității partidului politic, prin adresa CEC-8/6834, **Comisia Electorală Centrală a solicitat repetat Partidului Politic „ȘANSĂ” să se conformeze prevederilor legale și să prezinte declarațiile în original (în număr de 450 de exemplare) privind donația în numerar și acceptarea mijloacelor financiare** *(menționate în Registrul de evidență a donațiilor în numerar, parte componentă a*

raportului final din 6 noiembrie 2023 privind finanțarea campaniei electorale pentru alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023, prezentat Comisiei de către Partidul Politic „ȘANSĂ”), documente obligatorii conform Regulamentului privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, **cu acordarea unui termen până la data de 19 decembrie 2024**.

82. În cadrul alegerilor prezidențiale din 20 octombrie 2024, Comisia Electorală Centrală a fost sesizată cu privire la multiple încălcări ale finanțării campaniilor electorale de către Partidul Politic „ȘANSĂ” și alte entități politice afiliate, ca urmare, CEC a dispus inițierea unei misiuni de control complex asupra finanțării unor partide politice și a campaniei electorale a candidatului independent Victoria Furtună (Hotărârea nr. 3141/2024).
83. În acest scop a fost instituit un grup de lucru pentru efectuarea controlului finanțării activității inclusiv și a Partidul Politic „ȘANSĂ” pentru perioada 01 iulie - 31 octombrie 2024. Operațiunea de control a constat în examinarea și verificarea rapoartelor financiare și documentelor primare contabile, dar fără a se limita la aceste documente, a informației recepționate de la organele electorale ierarhic inferioare autorității publice, bănci, furnizori de servicii media, difuzori de publicitate, proprietari sau gestionari ai dispozitivelor de publicitate fixă sau mobilă, sub aspectul corespunderii activității desfășurate și reflectării tuturor veniturilor și cheltuielilor în rapoarte (Dispoziția nr. 150-a/2024).
84. În cadrul procedurii administrative inițiate, ședința de prezentare a misiunii de control a fost programată pentru 20 noiembrie 2024, la sediul Comisiei Electorale Centrale, președintelui Partidului Politic „ȘANSĂ”, domnului Alexei Lungu, fiindu-i solicitată prezentarea mai multor acte în original (prin Adresa CEC-8/6648).
85. În contextul acestora proceduri, Comisia Electorală Centrală a informat Ministerul Justiției că președintele Partidului Politic „ȘANSĂ”, Alexei Lungu, a prezentat decizia privind înregistrarea modificărilor în datele înscrise în registrul de stat al persoanelor juridice din 03 august 2024, în copie autentificată, raportul privind gestiunea financiară pentru perioada 01 iulie - 31 octombrie 2024, în original, explicații și informații la 13 puncte din solicitarea Comisiei nr. CEC-8/6648 din 11 noiembrie 2024, fapt consemnat în actul de predare-primire a documentelor semnat de președintele partidului, Alexei Lungu. Președintele PP „ȘANSĂ” a prezentat raportul privind gestiunea financiară pentru perioada 01 iulie - 31 octombrie 2024, ce conținea la toate rubricile valoarea zero, date care atestă că Partidul, în perioada indicată, nu ar fi desfășurat activități cu implicarea mijloacelor financiare.
86. În continuare, se atestă că, **sub semnătură personală, președintele partidului, Alexei Lungu**, **a fost notificat de CEC să prezinte** alte documente necesare, precum *registrul membrilor partidului, corespondența cu instituțiile bancare în vederea deschiderii contului bancar curent, cererea de demisie a trezorierului, precum și date cu referire la activitățile de voluntariat în perioada supusă controlului (Notificarea/20.11.2024).*
87. Prin răspunsul din 29 noiembrie 2024, Partidul Politic „ȘANSĂ” a transmis doar documentele aferente contului bancar, **fără a remedia omisiunea privind registrul membrilor și voluntarilor, aspect care a fost menținut și în scrisoarea ulterioară (Răspunsul CEC-7/18377, Răspunsul CEC-7/18559)**.
88. În această privință, se constată că, reieșind din poziția exprimată de Partidul Politic „ȘANSĂ”, Comisia Electorală Centrală, *a explicat partidului politic prevederile art. 6 alin. (5) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice*, conform cărora, partidele politice țin registre ale membrilor, actualizate semestrial și anual, structurate potrivit organizațiilor teritoriale, care, la solicitare, sunt prezentate Comisiei Electorale Centrale sau Agenției

Servicii Publice, constatând în acțiunile sale nerespectarea normelor privind evidența membrilor de partid, cât și a cerințelor legale ale Comisiei Electorale Centrale (Adresa CEC-8/6901).

89. În continuare, ulterior sesizării Ministerului Justiției privind înaintarea unei acțiuni în instanța de judecată în vederea dizolvării Partidului Politic „ȘANSĂ”, Comisia Electorală Centrală a comunicat Ministerului Justiției despre faptul că potrivit pct. 3 din Dispozitivul Hotărârii nr. 3373 din 14 februarie 2025 „Cu privire la prezentarea rapoartelor privind gestiunea financiară a partidelor politice pentru semestrul doi al anului 2024”, **Comisia Electorală Centrală a constatat că Partidul Politic „ȘANSĂ” a depus raportul financiar pe suport de hârtie și fără semnătura trezorierului, contrar prevederilor legale** (Adresa CEC-8/7117, Hotărârea nr. 33 73/2025"). (a se vedea f. d. 11-73, Vol. I)
90. În acest context, reieșind din natura juridică a acțiunii civile înaintate și a circumstanțelor de fapt constatate, Colegiul civil reține că, în conformitate cu art. 23 din Constituția Republicii Moldova, (1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică. Statul asigură dreptul fiecărui om de a-şi cunoaşte drepturile şi îndatoririle. În acest scop statul publică şi face accesibile toate legile şi alte acte normative.
91. Întru respectarea articolului 23 alin. (2) din Constituţie, Curtea Constituțională a RM a concluzionat că, Parlamentul trebuie să adopte legi care corespund celor patru criterii ale calităţii: accesibilitate, previzibilitate, claritate şi existenţa unor garanții adecvate împotriva ingerințelor arbitrare (a se vedea HCC nr. 11 din 25 martie 2021, § 46; HCC nr. 35 din 9 noiembrie 2021, § 166).
92. În drept, Colegiul civil reține că, în conformitate cu art. 25 din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, (1) Surse de finanţare a partidelor politice sînt: a) cotizaţiile de membru de partid; b) donaţiile, inclusiv cele colectate în cadrul manifestărilor de agrement, culturale, sportive sau altor manifestări de masă organizate de partid, cu condiţia că sînt luate la evidenţă în modul stabilit; c) alocațiile de la bugetul de stat, potrivit reglementărilor prezentei legi şi legii bugetare anuale; d) alte venituri legal obţinute conform art.24 alin.(3). (2) Partidele politice nu pot folosi alte surse de finanţare decât cele prevăzute la alin.(1). (3) *Partidele politice organizează şi ţin evidenţa contabilă în conformitate cu Legea contabilităţii şi raportării financiare nr.287/2017, cu standardele naţionale de contabilitate şi cu ordinele ministrului finanţelor. Pentru a fi confirmată prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale, persoana responsabilă de finanţele partidului (trezorierul) trebuie să aibă studii economice sau contabile specializate şi să nu deţină funcţie de demnitate publică.* (4) **Băncile deschid partidului politic înregistrat cont bancar în termen de 3 zile de la depunerea cererii la bancă. Operațiunile de încasări și plăti ale partidelor politice se efectuează în lei moldovenești și, în cazurile prevăzute de legislația valutară, în valută străină, prin conturi deschise la băncile licențiate din Republica Moldova, cu eliberarea documentelor justificative.** (5) Veniturile prevăzute la alin.(1) se scutesc de impozit sau se impozitează în conformitate cu prevederile Codului fiscal. (6) Finanţarea publică sau privată a partidelor politice nu poate avea drept scop limitarea independenţei lor. *(7) Încălcările prevederilor legale privind finanţarea partidelor politice şi privind modul de utilizare de către partidele politice a mijloacelor financiare şi a bunurilor materiale se sancţionează în conformitate cu legea.* (8) Partidele politice nu au dreptul să deschidă conturi bancare în străinătate.
93. În temeiul art. 29 alin. (1) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, **partidul politic prezintă Comisiei Electorale Centrale, iar cel beneficiar de alocații de la bugetul de stat**

prezintă și Curții de Conturi, **<u>rapoarte în format electronic privind gestiunea financiară după cum urmează:</u>** a) semestrial, până la 15 iulie și 15 ianuarie; b) anual, până la 31 martie; c) în termen de 10 zile de la aprobarea, de către organul competent al partidului, a deciziei privind reorganizarea sau autodizolvarea partidului politic", iar potrivit alin. (7) al aceluiași articol, **Raportul privind gestiunea financiară se semnează de către trezorierul partidului politic și de conducătorul partidului politic/persoana care asigură interimatul, fapt confirmat de Agenția Servicii Publice.** *Ambii poartă răspundere pentru corectitudinea datelor și a informațiilor prezentate, precum și pentru neprezentarea acestora.*

94. În temeiul art. 55 alin. (3) Cod electoral al RM, pentru ca persoana desemnată în calitate de trezorier să fie confirmată de către organul electoral în această calitate, partidul politic, concurentul electoral, participantul la referendum sau grupul de inițiativă prezintă organului electoral cererea prevăzută la alin. (2), decizia/ordinul intern de desemnare, actul de identitate al persoanei desemnate, actele ce atestă studiile economice sau contabile specializate, datele de contact și declarația că persoana desemnată nu deține funcții de demnitate publică.
95. În același timp, în conformitate cu pct. 89 din Regulamentul privind finanțarea activității partidelor politice, aprobat prin hotărârea Comisiei nr. 1102/2023, raportul privind gestiunea financiară a partidului politic se prezintă Comisiei Electorale Centrale în formă electronică, prin intermediul SSI „Control Financiar", conform modelului din anexa nr. 10, semnat electronic de către conducătorul și trezorierul partidului politic.
96. În temeiul art. 21 din Legea privind partidele politice, în redacția Legii în vigoare la depunerea acțiunii, (1/1) **Activitatea partidului politic poate fi limitată dacă partidul nu a depus raportul privind gestiunea financiară, în termenul și formatul stabilite de Comisia Electorală Centrală.** (2) În cazul constatării acţiunilor menţionate la alin. (1) și (1/1), Ministerul Justiției, din oficiu sau la sesizare, prin cerere scrisă, va solicita organului de conducere al partidului politic respectiv ca, în termen de cel mult o lună, să întreprindă măsuri pentru încetarea acestor acţiuni şi despre rezultate să informeze ministerul. (3) Dacă organul de conducere al partidului politic nu a îndeplinit cerinţa Ministerului Justiţiei, activitatea partidului politic va fi limitată pe un termen de pînă la 6 luni prin hotărîrea definitivă a judecătoriei, la cererea Ministerului Justiţiei, care se depune în decurs de 5 zile după expirarea termenului stabilit conform prevederilor alin.(2).
97. În temeiul art. 22 alin. (2) lit. b) din Legea privind partidele politice, (2) Ministerul Justiției, din oficiu sau la sesizarea Ministerului Afacerilor Interne, a Procuraturii Generale, a Comisiei Electorale Centrale ori a Agenției Servicii Publice, înaintează către Curtea de Apel Centru o acțiune prin care cere dizolvarea partidului politic dacă există cel puțin unul dintre următoarele temeiuri: b) pe parcursul unui an de la data la care a devenit executorie hotărârea Curții de Apel Centru privind limitarea activității partidului politic, acesta a comis acțiuni similare celor pentru care activitatea partidului a fost limitată;
98. Astfel, cu întâietate, Colegiul civil constată că, obligațiile și restricțiile care vizează activitatea partidelor politice, respectiv consecințele nerespectării acestora, sunt prevăzute de Lege, sunt accesibile subiecților de drept vizați, lege care reglementează previzibil și clar condițiile și consecințele nerespectării Legii în activitatea sa.
99. În același context, în cadrul procedurii administrative desfășurate de Comisia Electorală Centrală și Ministerul Justiției al RM, cât și nemijlocit în cadrul procesului judiciar, atât pe calea controlul judiciar efectuat de instanțele de contencios administrativ al RM în

procedura contenciosului administrativ, cât și nemijlocit în cadrul procedurii contencioase de examinare a cererii de chemare în judecată, pe principii de legalitate, egalitate și contradictorialitate în drepturi, Partidul Politic „Șansă” a beneficiat de garanții legal și suficiente împotriva ingerințelor arbitrare și întru respectarea dreptului său la un proces echitabil.

100. Prin urmare, raportând circumstanțele de fapt constatate, la normele de drept aplicabile, având în vedere faptul că, la solicitarea legală a autorității competente, Partidul Politic „Șansă” nu a prezentat declarațiile în original (în număr de 450 de exemplare) privind donația în numerar și acceptarea mijloacelor financiare *(menționate în Registrul de evidență a donațiilor în numerar, parte componentă a raportului final din 6 noiembrie 2023 privind finanțarea campaniei electorale pentru alegerile locale generale din 5 noiembrie 2023, prezentat Comisiei de către Partidul Politic „ȘANSĂ”),* încălcând prevederile Regulamentului privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, precum și a încălcat obligația de prezentare a raportului privind gestiunea financiară, prin intermediul SSI „Control Financiar” și semnat electronic de către președintele și trezorierul partidului politic în calitate de persoane cu funcții de răspundere, ținând cont de termenul acordat partidului politic, inițial și prelungit în repetate rânduri în fața autorităților publice competente, Colegiul civil constată că, prin acțiunile și inacțiunile sale, Partidul Politic „Șansă”, pe parcursul unui an de la data la care a devenit executorie hotărârea judecătorească privind limitarea activității partidului politic, a comis acțiuni similare celor pentru care activitatea partidului a fost limitată, circumstanțe de fapt și drept care constituie temei de dizolvare a partidului politic în conformitate cu art. 22 alin. (2) lit. b) din Legea privind partidele politice.
101. Colegiul civil ajunge la concluzia că dizolvarea partidului politic corespunde criteriilor de legalitate și proporționalitate raportate la circumstanțele de fapt constatate în perioada de referință în privința activității Partidului Politic „Șansă”.
102. În acest context, instanța de judecată interpretează și aplică restrictiv prevederile normative și, la aplicarea celei mai aspre măsuri, ia în considerare natura încălcărilor admise, termenul acordat inițial, în procedură administrativă, și până la judecarea cauzei civile în fond, și comportamentul PP „Șansă”, prin care se confirmă că, în fapt, partidul politic neagă și ignoră obligațiile legale care incumbă partidului politic din momentul înființării sale și pe parcursul activității desfășurate, comportament care contravine valorilor democratice într-un stat de drept consacrate de Constituția Republicii Moldova.
103. Cu referire la argumentele pârâtului, care invocă imposibilitatea obiectivă de a îndeplini cerințele stabilite și pretinde că aceste cerințe sunt formaliste, respectiv consecințele sunt vădit disproporționate, Colegiul civil constată că, în partea în care invocă imposibilitatea obiectivă de a înlătura neajunsurile, pârâtul, contrar prevederilor art. 118 alin. (1) CPC al RM, nu a prezentate probe pertinente și concludente care să confirme circumstanțele invocate în apărarea sa, iar probele prezentate în instanța de judecată de partea reclamantă, analizate în pct. 81-104 din prezenta hotărâre, combat alegațiile pârâtului și confirmă temeinicia pretențiilor din cererea de chemare în judecată.
104. În același timp, Colegiul civil reține că, refuzul partidului politic de a prezenta registrul membrilor de partid, este de neînțeles și nu suportă nicio critică în contextul în care, pe de o parte partidul politic declară că urmărește scopul de a-și desfășura activitatea în ordinea prevăzută de Lege, iar pe de altă parte, refuză nejustificat să prezinte actele obligatorii pentru a realiza acest scop.

105. Mai mult, fiind conștient că încalcă dispozițiile instanței de judecată prin care activitatea partidului a fost limitată, potrivit informațiilor publice mediatizate și recunoscute public, a organizat și desfășurat diferite acțiuni cu caracter politic și electoral, acțiuni desfășurate în cadrul unei entități neoficiale, denumite Blocul „VICTORIE - ПОБЕДА”, activitate care urmează a fi coroborată cu temeinicia și legalitatea cerințelor Comisiei Electorale Centrale, privind verificarea declarațiilor în original, listelor membrilor partidului politic și a rapoartelor financiare.
106. Cu toate acestea, deși Partidul Politic „Șansă” pretinde că este de bună-credință, refuză să prezinte documentele și informațiile solicitate, pretinzând că nu este obligat să demonstreze, că ar fi în sarcina autorității publice să demonstreze faptele incriminate acestora.
107. În această privință, instanța de judecată reține că, într-adevăr, în temeiul art. 93 din Codul administrativ al RM, în cadrul procedurii administrative desfășurate în fața Comisiei Electorale Centrale, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Doar că, partidul politic „Șansă” confundă volumul drepturilor și obligațiilor procedurale de care dispune în cadrul procedurii administrative, cu volumul drepturilor și obligațiilor prevăzute de Lege pentru desfășurarea activității sale politice pe teritoriul Republicii Moldova, în raport cu care, partidul politic este obligat să demonstreze autorităților publice și instanțelor de judecată, că acestea sunt respectate și că partidul politic este îndreptățit să desfășoare în continuare activitate politică.
108. Mai mult, autenticitatea și admisibilitatea unor înscrisuri poate fi verificată doar în baza originalului, respectiv, refuzul partidului politic de a pune la dispoziția autorității de resort originalul înscrisurilor în baza cărora își desfășoară activitatea membrii partidului politic și partidul propriu-zis, este neîntemeiat și se bazează pe interpretarea eronată a Legii.
109. În rest, Colegiul reține că, motivele invocate de partea pârâtă, reieșind din circumstanțele de fapt constatate și cadrul normativ aplicabil, nu absolvă partidul politic de obligația legală de a depune raportul privind gestiunea financiară.
110. În ceea ce privește, procedura de desemnare a trezorierului, argumentele pârâtului sunt întemeiate pe interpretarea eronată a Legii, or, desemnarea acestuia este prerogativa exclusivă a partidului politic.
111. Cu precădere, în temeiul art. 3 alin. (4) din Legea privind partidele politice, orice imixtiune în activitatea internă a partidelor politice este interzisă, respectiv, Comisia Electorală Centrală, Ministerul Justiției al RM și oricare alt subiect de drept nu sunt în drept să intervină și să măsuri în ceea ce privește desemnarea trezorierului, partidul fiind liber de a stabili relații contractuale sau de a le revizui cu persoanele responsabile de finanțele sale, iar acestea, la rândul lor, la fel, dispun de dreptul de a încheia, continua sau rezilia contractul. În acest context, Comisia Electorală Centrală deține împuterniciri de verificare, și anume, dacă persoana pentru care se solicită confirmarea în această calitate întrunește cerințele legale.
112. În același timp, este întemeiat a reține că, scopul legiuitorului la stabilirea obligației de deschidere a contului bancar, de a desemna un trezorier și de raportare electronică, este de a asigura transparența gestionării financiare și raportărilor către organele competente, conform termenelor și modalităților stabilite, respectiv posibilitatea și obligația legală a autorităților de a verifica finanțarea partidelor politice, respectiv a preveni exercitarea frauduloasă a drepturilor sale în activitatea partidului politic, respectiv de a asigura că partidele politice rămân în continuare institute democratice ale statului de drept,

promovează valorile democratice şi pluralismul politic, contribuie la formarea opiniei publice, participă, prin înaintarea şi susţinerea candidaţilor, la alegeri şi la constituirea autorităţilor publice, stimulează participarea cetăţenilor la alegeri, participă, prin reprezentanţii lor, la exercitarea în mod legal a puterii în stat, desfăşoară alte activităţi în conformitate cu legea.

113. Colegiul civil reține că, în perioada de control instituită de Comisia Electorală Centrală, ulterior limitării activității partidului politic prin hotărâre judecătorească, PP „Șansă" în continuare nu s-a conformat cerințelor instituite de Comisia Electorală Centrală, privind prezentarea declarațiilor în original și, ulterior, asigurarea raportării prin intermediul sistemului de raportare electronică SSI „Control Financiar", încălcând nemijlocit prevederile Regulamentului privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale și prevederile art. 31/2 alin. (1), lit. b) și alin. (2) Legea nr. 294/2007, privind gestiunea financiară a partidelor politice. La fel, este pertinente că, **partidul politic nu a prezentat dovada înlăturării încălcărilor admise nici până la judecarea cauzei civile în fond.**
114. În această privință, prin prisma prevederilor art. 123 alin. (6) Cod de procedură civilă al RM, Colegiul civil constată că, Partidul Politic „Șansă" a recunoscut aceste fapte, atât în cadrul procedurii administrative, cât și în procesul judiciar, însă a considerat, în mod eronat, că acțiunile și inacțiunile sale sunt justificate și îl absolvă de răspunderea prevăzută de Lege.
115. În ceea ce privește argumentele pârâtului, cu referire la pretinsul caracter formal și discriminatoriu al cerințelor impuse de autoritatea publică de resort, Comisia Electorală Centrală, se constată caracterul eronat, întemeiat pe aprecierea subiectivă a volumului drepturilor și obligațiilor stabilite prin Lege în ceea ce privește activitatea desfășurată de partid într-un stat de drept, democratic.
116. Mai mult, reieșind din actele administrative obligatorii emise în privința Partidului Politic „Șansă", rezultă cert că, cerințe și măsuri similare au fost înaintate și luate inclusiv în privința altor partide politice în aceeași perioadă de referință.
117. Respectiv, Colegiul civil constată că, argumentele părții pârâte sunt lipsite de suport probant și de temei juridic, demonstrând încălcarea continuă a prevederilor Legale.
118. Astfel, Colegiul civil reține că, până la judecarea cauzei civile în fond, Partidul Politic „Șansă" nu a prezentat dovada înlăturării încălcărilor admise, respectiv instanța conchide că alte măsuri mai puțin restrictive nu sunt suficiente, iar dizolvarea partidului politic se impune întru atingerea scopului urmărit, de a asigura desfășurarea activității partidelor pe principii de legalitate într-un stat de drept, respectiv de a preveni admiterea de încălcări similare de către alte partide într-un stat de drept.
119. În același timp, Colegiul civil reține că, prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3665 din 19 iulie 2025, cu privire la prezentarea rapoartelor privind gestiunea financiară a partidelor politice pentru primul semestru al anului 2025, 3. Se constată încălcarea art. 31/2 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice și pct. 85 și 89 din Regulamentul privind finanțarea activității partidelor politice, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1102/2023, de către următoarele partide politice: ...Partidul Politic „Șansă", în partea ce ține de neprezentarea raportului privind gestiunea financiară pentru primul semestru al anului 2025 prin intermediul SSI „Control Financiar" și s-a sesizat suplimentar Ministerul Justiției privind admiterea repetată de către Partidul Politic „ŞANSĂ" a încălcării art. 29 alin. (1), (6) și (7) și art. 31/2 alin. (1) lit. b) din Legea

nr. 294/2007 privind partidele politice și pct. 85, 89 și 91 din Regulamentul privind finanțarea activității partidelor politice, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1102/2023.

120. Prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4298 din 20 ianuarie 2026, cu privire la prezentarea rapoartelor privind gestiunea financiară a partidelor politice pentru semestrul doi al anului 2025: 2. Se constată încălcarea repetată a art. 29 alin. (1) lit. a), alin. (6), (7) și art. 31/2 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice și pct. 85, 89 și 91 din Regulamentul privind finanțarea activității partidelor politice, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1102/2023, de către ..., Partidul Politic „Șansă", în ceea ce privește respectarea termenului, formatului și modalității de prezentare a rapoartelor privind gestiunea financiară pentru semestrul doi al anului 2025; 3. Se sesizează Ministerul Justiției în legătură cu încălcarea repetată de către ..., Partidul „Șansă" a art. 29 alin. (1) lit. a), alin. (6), (7) și art. 31/2 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice și pct. 85, 89 și 91 din Regulamentul privind finanțarea activității partidelor politice, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1102/2023.
121. Prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4448 din 3 aprilie 2026, cu privire la prezentarea rapoartelor privind gestiunea financiară a partidelor politice pentru anul 2025: 1. Se constată prezentarea în termenul și formatul stabilite de lege, i.e. până la 31 martie 2026 prin intermediul SSI „Control Financiar", a rapoartelor privind gestiunea financiară pentru anul 2025 de către 57 de partide politice, conform anexei nr. 3. 2. Se constată încălcarea de către ..., Partidul Politic Șansă a art. 29 alin. (1) lit. a), alin. (6), (7) și art. 31/2 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice și pct. 85, 89 și 91 din Regulamentul privind finanțarea activității partidelor politice, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1102/2023, în ceea ce privește respectarea termenului, formatului și modalității de prezentare a raportului privind gestiunea financiară pentru anul 2025; Se sesizează repetat Ministerul Justiției în legătură cu încălcarea repetată de către ..., Partidul Politic Șansă, a art. 29 alin. (1) lit. a), alin. (6), (7) și art. 31/2 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 294/2007 privind partidele politice și pct. 85, 89 și 91 din Regulamentul privind finanțarea activității partidelor politice, aprobat prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1102/2023. **(a se vedea f. d. 8-39 Vol. II)**
122. **În esență, faptele constatate în procedură administrativă,** *prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3665 din 19 iulie 2025, hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4298 din 20 ianuarie 2026, și hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 4448 din 3 aprilie 2026*, în ceea ce privește nerespectarea de către Partidului Politic Șansă a regulilor de prezentare a rapoartelor privind gestiunea financiară a partidelor politice pentru anul 2025, *confirmă că, fiind conștient de circumstanțele asupra cărora a fost sesizată instanța de judecată, partidul politic admite conștient încălcarea repetată a obligațiilor și interdicțiilor prevăzute de Lege*.
123. Astfel, deoarece, prin acțiunile și inacțiunile sale, Partidul Politic „Șansă" a admis încălcarea obligațiilor sale, prevăzute de Lege, circumstanțe care afectează sistemele naționale de asigurare a unui standard înalt în materie electorală și contabilă, respectiv contravine valorilor democratice, Colegiul civil conchide că dizolvarea partidului politic este o măsură legală, necesară și proporțională încălcărilor admise și în privința cărora partidul politic, în continuare, nu a întreprins măsuri eficiente pentru înlăturarea acestora. Or, în esență, **ignorând în continuare, obligațiile prevăzute de Lege, partidul refuză să**

respecte scopul legitim al activității desfășurate, *de a accede la putere prin metode democratice și de a promova valorile democratice într-un stat de drept.*

124. Prin urmare, deoarece dreptul de asociere în partide politice nu este un drept absolut şi, prin urmare, poate fi supus restrângerilor, cu respectarea prevederilor articolului 54 alin. (2) din Constituţia RM, apreciind că prevederile art. 22 din Legea privind partidele politice reprezintă o ingerință în dreptul de asociere în partide politice și desfășurare a activității sale și se aplică restrictiv, Colegiul civil, prin prisma probelor administrate în proces și normelor de drept aplicabile, constată că, în privința partidului politic, dizolvarea este prevăzută de lege, urmăreşte scopurile legitime prevăzute în Constituţie și realizează acest scop, fiind necesară şi proporţională cu situaţia care a determinat-o prin acțiunile și inacțiunile sale.

125. **În concluzie**, având în vedere faptul că partidele politice trebuie să fie institute democratice ale statului de drept, să promoveze valorile democratice şi pluralismul politic, să contribuie la formarea opiniei publice, să participă la exercitarea în mod legal a puterii în stat, deoarece circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, constatate şi elucidate pe deplin, dovedesc cu probe veridice, pertinente şi suficiente comiterea, pe parcursul unui an de la data la care a devenit executorie hotărârea Curții de Apel Centru privind limitarea activității partidului politic, Partidul Politic „Șansă" a comis acțiuni similare celor pentru care activitatea partidului a fost limitată, aplicând normele de drept material și procedural pe teritoriul Republicii Moldova, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia să admită cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și să dizolve Partidul Politic „Șansă".

126. **Compensarea cheltuielilor de judecată:**

127. În temeiul art. 94 Cod de procedură civilă al RM, (1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată.

128. În temeiul art. 98 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, **cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional** părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată. *În acest caz, taxa de timbru se încasează în contul instanței judecătorești de la pârât, dacă pârâtul nu este scutit de plata acesteia.*

129. Astfel, ținând cont de faptul că instanța de judecată admite integral cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Justiției al RM, în conformitate cu art. 94, 98 Cod de procedură civilă al RM și prevederile art. 1, 2 și subpct.1.9 din Anexa nr.1 la Legea taxei de stat 213 din 31-07-2023, Colegiul civil ajunge la concluzia că este legal și întemeiat să încaseze din contul PP „Șansă" la bugetul de stat al Republicii Moldova suma de 250 (două sute cincizeci) lei cu titlu de taxă de stat de la plata căreia reclamantul este scutit în temeiul Legii, și, corespunzător, având la bază aceleași raționamente juridice, să încaseze din contul PP „Șansă" în contul instanței judecătorești, Curtea de Apel Centru, suma de 200 (două sute) lei cu titlu de taxă de timbru de la plata căreia reclamantul este scutit în temeiul Legii.

130. Cu privire la calea și termenul de atac, Colegiul civil reține că, *întrucât legea nu prevede altfel, hotărârea judecătorească pronunțată în cauza respectivă de Curtea de Apel Centru în prima instanță, în temeiul art. 429 alin. (1) și art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă*

al RM, poate fi atacată cu recurs, în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii, la Curtea Supremă de Justiție.

131. **Partea dispozitivă:** În conformitate cu prevederile art. art. 236, art. 238 – 241 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, –

H o t ă r ă ș t e :

Se admite cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Justiției al Republicii Moldova împotriva PP „Șansă”, intervenient accesoriu Comisia Electorală Centrală, privind dizolvarea partidului politic.

Se dizolvă Partidul Politic „Șansă”, număr unic de identificare și cod fiscal 1021620005791.

Se încasează din contul PP „Șansă” la bugetul de stat al Republicii Moldova suma de 250 (două sute cincizeci) lei cu titlu de taxă de stat de la plata căreia reclamantul este scutit în temeiul Legii.

Se încasează din contul PP „Șansă” în contul instanței judecătorești, Curtea de Apel Centru, suma de 200 (două sute) lei cu titlu de taxă de timbru de la plata căreia reclamantul este scutit în temeiul Legii.

Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu recurs, în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii, la Curtea Supremă de Justiție.

Președintele ședinței,
Judecătorul Ana Panov

Judecătorii Svetlana Vîșcu

Elena Bolocan

Hotărârea judecătorească se plasează pe pagina
web a instanţei judecătoreşti www.cac.instante.justice.md.